

بررسی عوامل موثر بر انگیزه تحقیق و پژوهش در میان اساتید و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان^۱

یوسف ادیب^۲

بیژن زارع^۳

عیسی عابدینی^{۴*}

چکیده:

هدف تحقیق حاضر بررسی عوامل موثر بر انگیزه تحقیق و پژوهش در میان اساتید و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان می باشد. روش تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه آماری ۳۲۱۲ نفر و نمونه آماری ۳۴۶ نفر بوده که از بین کلیه دانشجویان پسر و اساتید دانشگاه فرهنگیان آذربایجانشرقی، آذربایجان غربی و اردبیل براساس سهم دانشجویان پسر و اساتید از حجم نمونه به شیوه تصادفی مناسب انتخاب شده است. ابزار اندازه‌گیری پرسشنامه محقق ساخته بوده و روابی محتوای آن از نظر و قضاوت اساتید علوم تربیتی و متخصصان امور مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ محاسبه گردید که برابر با ۰/۸۳۶ بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرمافزار spss استفاده شده است. نتایج بدست آمده نشان می دهد: بین عوامل مشوق همکاری علمی، انگیزه بیرونی، انگیزه درونی، احساس خودتوانمندی و انگیزه تحقیق در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. بین عوامل بازدارنده همکاری علمی و انگیزه تحقیق در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. می توان نتیجه گرفت که هر چقدر میزان عوامل مشوق همکاری علمی، انگیزه بیرونی، انگیزه درونی، احساس خودتوانمندی بیشتر شود و انگیزه تحقیق در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان بیشتر می شود و بر عکس. هر چقدر میزان عوامل بازدارنده همکاری علمی بیشتر شود و انگیزه تحقیق در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان کمتر می شود و بر عکس.

کلید واژه: مشوق همکاری علمی، بازدارنده همکاری علمی، انگیزه بیرونی، انگیزه درونی، احساس خودتوانمندی و انگیزه تحقیق

^۱. این طرح از اولویت‌های دانشگاه فرهنگیان و با حمایت مالی سازمان مرکزی دانشگاه فرهنگیان در سال ۹۴-۹۳ انجام گرفته است.

^۲. دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه تبریز(ناظر طرح)

^۳. دانشیار گروه جامعه شناسی دانشگاه خوارزمی تهران.

^۴. عیسی عابدینی، دانشجوی دکتری علوم اجتماعی(سیاستگذاری فرهنگی دانشگاه خوارزمی تهران (مجری طرح). ایمیل: esaabedini@gmail.com

مقدمه

امروزه پژوهش از ابزارهای مهم تصمیم گیری در موقعیت های مختلف و به ویژه در آموزش و پرورش محسوب می شود. هدف هر پژوهشی می تواند گسترش دانش و یافتن پاسخ به مسئله باشد. پژوهش و تحقیق، فعالیتی منظم و هدف مند برای پاسخ دادن به یک یا چند سؤال است. در پژوهش از روش های مختلفی براساس اهداف و موضوع تحقیق استفاده می شود. روش های تحقیق مراحل یافتن پاسخ سؤال را مشخص می کنند. حال سوال اساسی این تحقیق بدین شکل مطرح می شود که : علل، انگیزه های تحقیق و پژوهش در بین دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان چیست؟ و راههای گسترش این امر در بین دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان کدامند؟

مسئولان از ناکافی بودن سرمایه گذاری پژوهشی از سوی بخش خصوصی، از کمبود پژوهشگران با تجربه و کارآمد، از فقدان ابزار، امکانات و تجهیزات پژوهشی، از فقدان سامانه های اطلاع رسانی به روز و به موقع و فقدان بسیاری مولفه های دیگر که موثر در امر پژوهش است، سخن گفتند(عشقی نیا ۱۳۸۶). کمبود نیروی انسانی متخصص و محقق که بتوانند بر ابداع پژوهه های گوناگون «تحقیق - توسعه - انتشار» دست بزنند و نیازهای علمی و عملی دانشگاه فرهنگیان را مرتفع سازند، عرصه را بر فرایند آموزشی - پژوهشی این دانشگاه تنگ کرده بود. مرور روند تاریخی تربیت معلم تا تاسیس دانشگاه فرهنگیان(۱۳۹۱) بیشتر نمایانگر رشد کمی دانشجویان در دوره های دیپلم، کاردانی و کارشناسی بوده و از آن حد فراتر نرفته است و این افراد بیشتر در جهت تامین نیروی انسانی مورد نیاز آموزش بوده اند و در انجام کارهای پژوهشی کمتر مهارت بدست آورده اند. و این یکی از موانع و کاستی های عمدۀ رشد تحقیق و پژوهش تا تاسیس دانشگاه فرهنگیان بوده است. و از طرفی مدرسان دانشگاه فرهنگیان قبل از تاسیس بیشتر به صورت پاره وقت از دیگر مراکز تامین گردیده است. و تعاملات علمی پایین(سرمایه فرهنگی، مشوق فردی و محیطی، امکانات و توانمند های پژوهشی، کمبود اعضای هیئت علمی و...) از دیگر موانع و کاستی های انگیزه و گرایش به تحقیق در میان اساتید و دانشجویان باشد.

یکی از متغیرهایی که در امر انگیزه تحقیق و پژوهش می تواند موثر باشد: همکاری های علمی و پژوهشی است. همکاری علمی، فرایندی را شامل می شود که طی آن دو یا چند نویسنده برای خلق یک اثر علمی، با اتخاذ یکی از شیوه های همکاری، منابع و استعدادهای خود را به اشتراک گذاشته و با هم همکاری می کنند(امیری، ۱۳۸۳). در بنده ۳ مأموریت های دانشگاه در اساسنامه دانشگاه فرهنگیان (مصطفوی ۱۳۹۰) اهداف این دانشگاه به این شرح آمده است: تسهیل فعالیت های آموزشی و پرورش در تلفیق علم و دین و مشارکت در نهضت تولید علم، افزایش سهم تولیدات علمی در محتوای آموزشی و

تربیتی مورد نیاز آموزش و پژوهش مبتنی بر مبانی و معارف اسلامی و نیازهای ملی و کاربردی کردن دستاوردهای علمی و پژوهشی از طریق تعامل پویا و سازنده با حوزه‌های علمیه و مراکز علمی و پژوهشی داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی (معاونت آموزشی و پژوهشی اساسنامه دانشگاه فرهنگیان، ۱۳۹۱).

توسعه زمینه پژوهندگی و تقویت روحیه پژوهشی که جزئی از مأموریت‌های پژوهشی دانشگاه در اساسنامه دانشگاه فرهنگیان بیان شده است تا چه حدی در ارتباط با عوامل بازدارنده همکاری علمی (عوامل بازدارنده محیطی، عوامل بازدارنده فردی و عوامل بازدارنده فرایندی - ساختاری) اقدام نموده است؟ هارت^۱ (۲۰۰۰) و ملین^۲ (۲۰۰۰) فواید همکاری را افزایش دانش، کیفیت علمی بالاتر، خلق ایده‌های جدید، تماس و ارتباط برای کارهای آینده برشمردند. هارا و همکاران^۳ (۲۰۰۳) عوامل مؤثر بر همکاری علمی، به دو دسته «عوامل مشوق» و «عوامل بازدارنده» تقسیم می‌کند. با توجه به این موارد، با انجام پژوهشی نظیر پژوهش حاضر، می‌توان نقش عامل همکاری علمی بین افراد در دانشگاه فرهنگیان را شناسایی کرد تا بهره‌گیری از نتایج آن، راهکارهای مناسب در برنامه‌ریزی برای افزایش عوامل مشوق و کاهش عوامل بازدارنده در همکاری علمی و پژوهشی بدست آیند. با توجه به شواهد بالا؛ حال به دنبال این مساله هستیم که انگیزه پژوهش تا چه حدی با متغیرهایی چون؛ عوامل مشوق همکاری علمی، عوامل بازدارنده همکاری علمی، انگیزه بیرونی، انگیزه درونی و احساس خودتوانمندی می‌تواند ارتباط داشته باشد. بر این اساس مهمترین هدفی که از این تحقیق انتظار می‌رود عبارت است از: تعیین بررسی عوامل موثر بر انگیزه تحقیق و پژوهش در میان استادی و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان. حال به مرور نظریه‌های مرتبط با موضوع تحقیق می‌پردازیم.

نظریه رفتارگرایی در انگیزش: نظریه رفتارگرایی در انگیزش بر عوامل بیرونی، محرکها، پاداشها و تنبیه‌هایی که در محیط رخ می‌دهند، تاکید دارد. در این میان، بر نقش پاداش به عنوان یک محرک یا واقعه جذاب که در نتیجه بروز رفتار معین ارائه می‌شود تاکید شده است. بر این اساس، وقتی که به رفتار معین پاداش داده شود و رفتاری دیگر مورد تنبیه قرار گیرد، اولی تقویت و دومی خاموش خواهد شد (لطف‌آبادی، ۱۳۸۹: ۱۲۰).

نظریه انتظار-ارزش: بر اساس نظریه شناختی اجتماعی، باورهای انگیزش تحصیلی دانشجویان متنضمن سه عنصر می‌باشد: ارزش، انتظار، احساس. در مدل انتظار-ارزش اکسل^۴ و همکارانش، رفتار معطوف به پیشرفت، بواسطه انتظار موفقیت آتی و ارزش‌هایی که نسبت به یک کار منسوب می‌شود،

¹. Hart². Melin³. Hara et al.⁴ - Expected-value model Excel

تبیین می‌گردد. طبق مدل اکسل، انتظار موفقیت در آینده عمدتاً توسط خودپنداره توانایی تعیین می‌یابد. بر طبق آن، ارزشها بایستی بهترین پیش‌بین‌های انتخاب‌ها در زمینه‌های پیشرفت باشد در حالی که خودانگاره توانایی باید به صورت قوی با اجرای عملی همراه باشد (استاین مایر^۱: ۲۰۰۹، ۸۱).

انگیزش افراد تابعی است از «جذابیت نتایج» و «اعتقاد به اینکه کوشش فرد به انجام کار منجر می‌شود» و «انجام کار به نتیجه مطلوب ختم می‌شود». مفهوم «جذابیت نتایج» بر شدت نیازی که به وسیله این نتایج برآورده می‌گردد، دلالت دارد. بنابراین نظریه، میزان تلاش افراد از طریق رابطه ذیل قابل محاسبه است:

$$\text{میزان تلاش} \text{ و کوشش} = \frac{\text{میزان اعتقاد به اینکه تلاشها به انجام کار منح خواهد شد}}{\sum \text{میزان اعتقاد به اینکه انجام کار به نتیجه مطلوب می‌شود}} \times \text{میزان جذابیت نتایج}$$

شکل (۱): معادله میزان تلاش افراد

استفاده از نماد Σ بر احتمال اقدام فرد از طرق گوناگون برای رسیدن به نتایج گوناگون دلالت دارد. بنا بر رابطه فوق، میزان تلاش تابع احتمال انجام کار، احتمال تحقق هدف، و درصد مطلوبیت و جذابیت نتیجه است. بنابراین عملکرد تابعی از انگیزش، توانایی، و تلاش است (رضائیان، ۱۳۸۵: ۴۵۸).

تحقیقات جدیدتر روانشناسان حاکی از این است که تفاوت اساسی بین انگیزش درونی و بیرونی بر مبنای محور علیت^۲ [مسند مهارگذاری] فرد رخ می‌دهد. این بدان معناست که توجه و تمرکز فرد عمدتاً به دلیل عوامل درونی و بیرونی است و می‌توان از محور علی درونی یا محور علی بیرونی برای تبیین انگیزش فرد سخن گفت. انگیزش افراد عمدتاً ناشی از هر دو نوع علل و عوامل درونی و بیرونی است، هر چند هر یک از این دو عامل، ممکن است تسلط بیشتری در جهت دادن به رفتار فرد در یک موقعیت معین داشته باشد. همچنین فرد ممکن است در تعبیر و تفسیر موفقیت یا شکست خود نیز یکی از این دو عامل درونی یا بیرونی را محور نظارت قرار دهد که در این حالت نیز معمولاً با ترکیبی از این دو حالت مواجه هستیم (لطف‌آبادی، ۱۳۸۹: ۱۱۹).

جوادیان (۱۳۸۱) عمدترين مشكلات تحقیق را به ترتیب؛ نظام آموزشی و مدیریتی نامناسب، کاهش و اعتبارات علمی، کمبود بودجه تحقیقات و کمبود امکانات بیان کرده است. زینالو و همکاران (۱۳۸۱) وجود موانع مدیریتی و اداری، حرفه‌ای، امکاناتی، مالی و حمایتی تأثیر آن بر

¹. Steinmeyr². Focas of causality

فعالیت های تحقیقاتی در دانشگاه را از دیدگاه اعضای هیئت علمی تأیید می کنند. سواری و تقی پور (۱۳۸۲) عوامل اداری مالی، کمبود اطلاعات، نگرش نسبت به تحقیق و مسائل هیئت علمی از جمله موانع عمدۀ پژوهش استادان بیان نموده است. کیانپور و همکاران (۱۳۸۴) کمبود وقت به علت وظایف آموزشی و عدم وجود اهداف و برنامه مشخص از دیدگاه اعضای هیأت علمی مهتمرین موانع تحقیق ذکر شده اند. عرب مختاری (۱۳۸۶) پنج مانع؛ مالی و کمبود تسهیلات و امکانات، اداری و ساختاری، مشکلات فردی، مشکلات اطلاع رسانی و فرهنگی - اجتماعی، از موانع انجام پژوهش در ورزش مطرح نموده است. فضل الهی (۱۳۸۸) مهمترین موانع بازدارنده برای تولید علم، به ترتیب شامل موانع انگیزشی، موانع اقتصادی، موانع اداری و بروکراتیک، موانع مربوط به خدمات علمی، پژوهشی و موانع فردی مربوط به توانمندی های فنی و تخصصی آنان است. سرشتی، کاظمیان و دریس (۱۳۸۹) مهمترین موانع انجام پژوهش، به ترتیب عدم ایجاد انگیزه در پژوهشگران، کمبود وقت و مشغله زیاد، مقررات دست و پاگیر اداری، عدم استفاده از نتایج تحقیق و ناتوانی ترجمه مقالات فارسی به زبان های دیگر بودند. فضل الهی (۱۳۹۱) عوامل فردی (فنی و تخصصی)، انگیزشی، نحوه ارائه خدمات پژوهشی، اداری - ساختاری و فرهنگی در پژوهش های دانشجویی نقش بازدارنده دارند. ناعمی و رخشانی (۱۳۹۱) میزان آشنایی دانشجویان با روش تحقیق و وجود مشاورین تحقیقاتی در دانشگاه، برگزاری جشنواره های دانشجویی و میزان آشنایی استادی با پژوهش و عضویت در انجمن های علمی - پژوهشی، علاقه دانشجویان به تحقیق و علاقه و پی گیری استادی در جهت دهی به فعالیت های دانشجویان ارتباط معناداری با گرایش به پژوهش دیده شد. یافته های خیرخواه (۱۳۹۴) موانع اداری و مالی، همکاری نامطلوب دستگاه های اجرایی، نبود روحیه کار جمعی و عدم حمایت از تحقیقات، موارد بازدارنده اساسی بوده اند که استادی عنوان کرده اند.

در تحقیقات خارجی؛ ساکس و همکاران (۲۰۰۲) در یافته های خود نشان می دهد که نقش جنسیت تاثیر معنی داری در بهره وری پژوهشی اعضای هیئت علمی ندارد. ولی سرمایه فرهنگی، مشوق فردی و محیطی، امکانات و توانمند های پژوهشی نقش اساسی در بهره وری پژوهشی اعضای هیئت علمی دارند. یافته های آدامسن^۱ و همکاران (۲۰۰۳) نشان می دهد که میزان دانش و توانمند های پژوهشی، احساس خود توانمندی و انگیزه های فردی و آموزش پژوهش نقش اساسی بر فعالیت تحقیقاتی پرستاران بالینی دانمارکی دارد. سوماتیپالا^۲ (۲۰۰۴) یکی از دلایل ناچیز بودن سهم مقالات کشورهای غیر انگلیسی زبان از کل مقالات چاپ شده در مجله های معتبر بین المللی، عدم تسلط به

¹. Sax². Adamsen³. Sumathipala

زبان های خارجی به عنوان یکی از توانمندیهای پژوهشی در ارائه فعالیت‌های تحقیقاتی بیان شده است. یافته های لو، کلاسان و باکان^(۱) (۲۰۱۰) برآن است که مربیان براین باورند که دانشجویانشان اعتماد بیشتری به توانایی خود برای انجام دادن کارهای پژوهشی دارند، در حالیکه در ک دانشجویان از توانایی خود کم بود و بین ادراک اعضای هیئت علمی از خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان و ادراک دانشجویان از خودکارآمدی خودشان تفاوت معناداری مشاهده شد. همینگس و کای^(۲) (۲۰۱۰) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که ارتباط آشکاری بین خودکارآمدی در انجام دادن پژوهش و تولیدات وجود دارد و خودکارآمدی پژوهشی بیشتر، تولیدات علمی منتشرشده بیشتری را به دنبال دارد. مهتاب و همکاران^(۳) (۲۰۱۲) بر اساس نتایج تحقیق ایشان عدم زمان کافی جهت پیاده سازی ایده های جدید، مهمترین عامل در این باره شناسایی کردند. زیمرمن و کیتسانتاس^(۴) (۱۹۹۷) نشان داده اند که خودتوانمندی رشدیافته با علاقه رشدیافته ارتباط داشته و لذا فرض را بر این گرفتند که خودتوانمندی رشدیافته به علاقه رشدیافته منتهی می شود. به این ترتیب، پیوند بین علاقه و خودتوانمندی می تواند عموماً دوسویه باشد تا یکسویه. (هیدی^(۵): ۲۰۰۶، ۷۱). تین^(۶) (۲۰۰۷) مشوق فردی و محیطی، امکانات پژوهشی، آشنایی با فرایند چاپ و نشر در عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی کاملاً موثر بوده است. تقویت رفتارهای پژوهشی با ارائه پاداش، پشتیبانی و حمایت های علم، آموزشی و مالی در عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی موثر بوده است و پاداش بهترین عامل پیش بینی ارتقاء و ایجاد انگیزه پژوهش و انتشار کارهای پژوهشی افراد بوده است.

روش شناسی:

روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی باشد و از نظر هدف نیز کاربردی است. جامعه آماری شامل کلیه اساتید(۳۳۲ نفر) و دانشجویان پسر(۲۸۰ نفر) دانشگاه فرهنگیان آذربایجانشرقی، آذربایجان غربی و اردبیل در سال تحصیلی (۹۴-۹۳) از تمام گروههای آموزشی، که در مجموع ۳۲۱۲ نفر می باشد. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۳۴۶ نفر خواهد شد. نمونه آماری که شامل ۳۴۶ نفر خواهد بود از بین کلیه دانشجویان پسر و اساتید دانشگاه فرهنگیان آذربایجانشرقی، آذربایجان غربی و اردبیل در سال تحصیلی (۹۴-

^۱. Lev, Kolassab & Bakkan

^۲. Hemmings, B, & Kay

^۳. Mehtap & etl

^۴. Zimmerman And Kytsantas

^۵. Hidi

^۶. Tien

(۹۳) از تمام گروههای آموزشی بر اساس سهم هر کدام (از دانشجویان پسر و اساتید از حجم نمونه) به شیوه تصادفی متناسب انتخاب شده است که در جدول(۱) نشان داده شده است.

جدول(۱) نمونه آماری به تفکیک اساتید و دانشجویان پسر دانشگاه فرهنگیان

نام دانشگاه فرهنگیان	اساتید	دانشجویان	جمع
دانشگاه فرهنگیان علامه امینی تبریز	۱۶	۱۵۷	۱۷۳
دانشگاه فرهنگیان شهید رجایی ارومیه	۱۲	۹۸	۱۱۰
دانشگاه فرهنگیان علامه طباطبایی(اربدیل)	۸	۵۵	۶۳

نام متغیر ها	انگیزه پژوهش	مشوق همکاری علمی	بازدارنده همکاری علمی	انگیزه بیرونی	احساس خودتوانمندی
۰/۶۴۳	۰/۸۲۴	۰/۷۸۰	۰/۶۷۴	۰/۷۹۸	۰/۶۱۴
جمع					۳۴۶
جمع					۳۶
جمع					۳۱۰

جدول(۲): نتایج پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ به تفکیک تک تک متغیرها

روایی^۱ و پایایی^۲ و سیله اندازه‌گیری

در این پژوهش برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. پیش از آن که به گردآوری اطلاعات پرداخته شود در مورد روایی پرسشنامه، یعنی این که ابزارهای اندازه‌گیری تا چه حدی خصیصه مورد نظر را می‌سنجد آگاهی حاصل شود. که در این زمینه جهت تأیید روایی محتوایی پرسشنامه از نظر و قضاوت اساتید علوم تربیتی و نیز متخصصان امور استفاده شد. و پس از تأیید روایی محتوایی پرسشنامه توسط کارشناسان علوم تربیتی و اجتماعی به اجرا گذاشته شد و پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ^۳ محاسبه گردید که برابر با ۰/۸۳۶ است. نتایج پایایی تک تک متغیرها به تفکیک در جدول(۲) آمده است.

¹. Validity² Reliability³. Cronbach Alpha Test

یافته ها

توصیف متغیر انگیزه و گرایش به تحقیق و پژوهش: جهت مطالعه متغیر انگیزه و گرایش به تحقیق و پژوهش در نمونه تحت مطالعه ۷ گویه براساس طیف لیکرت طراحی شدند که با جمع جبری نمرات هر یک از گویه ها و تقسیم حاصل جمع بر تعداد، متغیر کمی بدست آمد که می توانست عددی بین یک به معنای انگیزه و گرایش به تحقیق و پژوهش در حد کاملاً مخالفم و عدد پنج به معنای انگیزه و گرایش به تحقیق و پژوهش در حد کاملاً موافقم باشد. شاخص های تمایل به مرکز و پراکندگی این متغیر در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول شماره (۳) شاخص های تمایل به مرکز و پراکندگی متغیر میزان انگیزه و گرایش به تحقیق

متغیر	میانگین	انحراف معیار	دامنه تعییرات	کمترین	بیشترین
انگیزه و گرایش به تحقیق	۲۴/۶۷	۳/۸	۲۲	۱۳	۳۵

همانطوریکه از جدول شماره(۲) مشخص می شود میانگین میزان انگیزه و گرایش به تحقیق مطالعه شده ۲۴/۶۷ درصد می باشد که تقریباً در روی طیف (۷-۳۵) بالاتر از متوسط می باشد. توصیف متغیر عوامل مشوق همکاری علمی : متغیر عوامل مشوق همکاری علمی(۹ گویه) با دو خردۀ مولفه مشوق محیطی و فردی مورد سنجش قرار گرفته است.

جدول شماره (۴): شاخص های تمایل به مرکز و پراکندگی متغیر مشوق همکاری علمی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	دامنه تعییرات	کمترین	بیشترین
مشوق محیطی	۱۲/۶۱	۴/۵۳	۲۰	۵	۲۵
مشوق فردی	۱۲/۸۵	۳/۱۴	۱۶	۴	۲۰

همان طوریکه از جدول (۴) مشخص می شود میانگین میزان مشوق محیطی مطالعه شده ۱۲/۶۱ می باشد که تقریباً در روی طیف (۵-۲۵) کمتر از متوسط می باشد و میانگین میزان مشوق فردی مطالعه شده ۱۲/۸۵ می باشد که تقریباً در روی طیف (۰-۲۰) بالاتر از متوسط می باشد. توصیف متغیر عوامل بازدارنده همکاری علمی: متغیر عوامل بازدارنده همکاری علمی(۱۲ گویه) با سه خردۀ مولفه عوامل بازدارنده محیطی، عوامل بازدارنده فردی و عوامل بازدارنده فرایندی - ساختاری مورد سنجش قرار گرفته است.

جدول شماره (۵): شاخص های تمایل به مرکز و پراکندگی متغیر بازدارنده همکاری علمی

متغیر	میانگین	میانه	انحراف معیار	دامنه تعییرات	کمترین	بیشترین
بازدارنده محیطی	۱۴/۶۹	۱۵	۲/۹۱	۱۴	۶	۲۰
عوامل بازدارنده فردی	۱۰/۶۶	۱۱	۲/۶۴	۱۲	۳	۱۵
بازدارنده فرایندی - ساختاری	۹/۷۰	۱۰	۲/۴۱	۱۵	*	۱۵

همان طوریکه از جدول شماره (۵) مشخص می شود میانگین میزان بازدارنده محیطی مطالعه شده ۱۴/۶۹ می باشد که تقریباً در روی طیف (۲۰-۴) بالاتر از متوسط می باشد و میانگین میزان عوامل بازدارنده فردی مطالعه شده ۱۰/۶۶ می باشد که تقریباً در روی طیف (۲۰-۴) بالاتر از متوسط می باشد و میانگین میزان بازدارنده فرایندی - ساختاری مطالعه شده ۹/۷۰ می باشد که تقریباً در روی طیف (۲۰-۴) بالاتر از متوسط می باشد. توصیف متغیر احساس خودتوانمندی: جهت سنجش متغیر احساس خودتوانمندی ۳ گویه طراحی شده است و از دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان مورد پرسش قرار گرفت. شاخص های تمایل به مرکز و پراکندگی این متغیر در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول(۶): شاخص های تمایل به مرکز و پراکندگی متغیر احساس خود توامندی

متغیر	احساس خود توامندی	میانگین	میانه	انحراف معیار	دامنه تعییرات	کمترین	بیشترین
احساس خود توامندی	۹/۷۱	۱۰	۲/۴۲	۱۲	۳	۱۵	

همان طوریکه از جدول شماره(۶) مشخص می شود میانگین میزان احساس خود توامندی مطالعه شده ۹/۷۱ می باشد که تقریباً در روی طیف (۱۵-۳) بالاتر از متوسط می باشد. به عبارت دیگر میزان احساس خود توامندی در حد متوسط به بالا می باشد. توصیف متغیر انگیزشی درونی: متغیر انگیزشی درونی(۸ گویه) با سه خرده مولفه مسند مهارگذاری، اطلاعات و دانش پیشین و موفقیت و شکست در گذشته مورد سنجش قرار گرفته است.

جدول(۷): شاخص های تمایل به مرکز و پراکندگی متغیر اطلاعات و دانش پیشین

متغیر	دانش پیشین	میانگین	میانه	انحراف معیار	دامنه تعییرات	کمترین	بیشترین
اطلاعات و دانش پیشین	۹/۷۸	۱۰	۲/۳۱	۱۲	۳	۱۵	
موفقیت و شکست	۹/۰۱	۹	۲/۴۸	۱۲	۳	۱۵	
مسند مهارگذاری	۹/۱۸	۹	۲/۶۶	۱۲	۳	۱۵	

همان طوریکه از جدول شماره(۷) مشخص می شود میانگین میزان اطلاعات و دانش پیشین مطالعه شده ۹/۷۸ می باشد. تقریباً در روی طیف (۱۵-۳) بالاتر از متوسط می باشد. میانگین میزان موفقیت و شکست مطالعه شده ۹/۰۱ می باشد که تقریباً در روی طیف (۱۵-۳) بالاتر از متوسط می باشد و میانگین میزان مسند مهارگذاری مطالعه شده ۹/۱۸ می باشد که تقریباً در روی طیف (۱۰-۲) بالاتر از متوسط می باشد. متغیر عوامل انگیزه بیرونی نسبت به امور پژوهشی: متغیر عوامل انگیزه

بیرونی (۱۱ گویه) با چهار خرده مولفه سرمایه فرهنگی و خانوادگی ۳ گویه، امکانات آموزشی و پژوهشی دانشگاه ۳ گویه، میزان تعاملات اجتماعی ۳ گویه و توجه و حمایت‌های مسئولان ۲ گویه مورد سنجش قرار گرفته است.

جدول (۸) شاخص‌های تمایل به مرکز و پراکندگی متغیر عوامل انگیزه بیرونی

متغیر پیش‌بین	میانگین	میانگین	انحراف معیار	دامنه تعییرات	کمترین	بیشترین
تعاملات اجتماعی	۹/۴۱	۱۰	۲/۲۹	۱۲	۳	۱۵
سرمایه فرهنگی	۹/۷۵	۱۰	۲/۳۳	۱۲	۳	۱۵
امکانات آموزشی	۹/۷۷	۱۰	۲/۳۰	۱۲	۳	۱۵
توجه و حمایت	۵/۸۷	۶	۲/۴۶	۱۰	۲	۱۲

همانطوریکه از جدول(۸) مشخص می‌شود میانگین میزان تعاملات اجتماعی مطالعه شده ۹/۴۱ می باشد که تقریباً در روی طیف (۳-۱۵) بالاتر از متوسط می باشد. میانگین میزان سرمایه فرهنگی مطالعه شده ۹/۷۵ می باشد که تقریباً در روی طیف (۳-۱۵) بالاتر از متوسط می باشد. میانگین میزان امکانات آموزشی مطالعه شده ۹/۷۷ می باشد که تقریباً در روی طیف (۳-۱۵) بالاتر از متوسط می باشد. میانگین میزان توجه و حمایت مطالعه شده ۵/۸۷ می باشد که تقریباً در روی طیف (۱۰-۲) بالاتر از متوسط می باشد.

نتایج حاصله از آزمون r پیرسون نشان می‌دهد که سطح معنی داری محاسبه شده ($0/000 =$) کمتر از آلفای تحقیق ($0/05$) بوده است، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که میزان عوامل مشوق همکاری علمی وانگیزه و گرایش به پژوهش در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد($r=0/241$)، یعنی افزایش یا کاهش میزان عوامل مشوق همکاری علمی در انگیزه و گرایش به پژوهش دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان تاثیر مثبت و معنی داری داشته است.

«بین عوامل بازدارنده همکاری علمی و گرایش به پژوهش در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد.» نتایج حاصله از آزمون r پیرسون نشان می‌دهد که سطح معنی داری محاسبه شده ($0/000 = sig = 0/05$) کمتر از آلفای تحقیق ($0/05$) بوده است، بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که میزان عوامل بازدارنده همکاری علمی وانگیزه و گرایش به پژوهش در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان رابطه منفی وجود دارد($r=-0/221$)، یعنی افزایش یا کاهش میزان عوامل بازدارنده همکاری علمی در انگیزه و گرایش به پژوهش دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان تاثیر منفی و معنی داری داشته است.

«بین انگیزه درونی دانشجویان نسبت به امور پژوهشی و انگیزه و گرایش به پژوهش در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد.» نتایج حاصله از آزمون r پیرسون نشان می دهد که سطح معنی داری محاسبه شده ($sig = 0.000$) کمتر از آلفای تحقیق ($\alpha = 0.05$) بوده است، بنابراین می توان نتیجه گرفت که انگیزه درونی دانشجویان نسبت به امور پژوهشی و انگیزه و گرایش به پژوهش در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد ($r = 0.319$), یعنی افزایش یا کاهش میزان انگیزه درونی در انگیزه و گرایش به پژوهش دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان تاثیر مثبت و معنی داری داشته است. «بین انگیزه بیرونی دانشجویان نسبت به امور پژوهشی و انگیزه و گرایش به پژوهش در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد.» نتایج حاصله از آزمون r پیرسون نشان می دهد که سطح معنی داری محاسبه شده ($sig = 0.000$) کمتر از آلفای تحقیق ($\alpha = 0.05$) بوده است، بنابراین می توان نتیجه گرفت که انگیزه بیرونی دانشجویان نسبت به امور پژوهشی و انگیزه و گرایش به پژوهش در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد ($r = 0.383$), یعنی افزایش یا کاهش میزان انگیزه بیرونی و گرایش به پژوهش دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان تاثیر مثبت و معنی داری داشته است.

«بین احساس خود توانمندی و انگیزه و گرایش به پژوهش در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد.» نتایج حاصله از آزمون r پیرسون نشان می دهد که سطح معنی داری محاسبه شده ($sig = 0.000$) کمتر از آلفای تحقیق ($\alpha = 0.05$) بوده است، بنابراین می توان نتیجه گرفت که احساس خود توانمندی با افراد موفق و انگیزه و گرایش به پژوهش در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان رابطه وجود دارد ($r = 0.322$), یعنی افزایش یا کاهش میزان احساس خود توانمندی در انگیزه و گرایش به پژوهش دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان تاثیر مثبت و معنی داری داشته است. جدول شماره (۹) نتایج آزمون فرضیه های فوق را نشان می دهد.

جدول (۹): آزمون معنی داری r پیرسون بین عوامل و انگیزه پژوهش

متغیر پیش بین - ملاک	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی داری	تعداد مشاهدات (n)
مشوق همکاری علمی با انگیزه پژوهش	0.241	0.000	۳۴۶
بازدارنده همکاری علمی با انگیزه پژوهش	-0.221	0.000	۳۴۶
انگیزه درونی با انگیزه پژوهش	0.319	0.000	۳۴۶
انگیزه بیرونی با انگیزه پژوهش	0.383	0.000	۳۴۶
احساس خود توانمندی با انگیزه پژوهش	0.322	0.000	۳۴۶

برازش مدل تحلیل رگرسیون چندگانه(برازش عوامل تعیین کننده انگیزه تحقیق و پژوهش)

پس از تحلیل رگرسیونی انگیزه تحقیق و پژوهش به عنوان متغیر ملاک با پنج متغیر پیش بین نتایج بدست آمده نشان می دهد که متغیرهای پیش بین، این متغیر وارد مدل رگرسیونی شده و می تواند ۱۶ درصد از تغییرات ملاک یعنی انگیزه تحقیق و پژوهش را مورد تبیین قرار دهد، به عبارت دیگر ۱۶ درصد از واریانس متغیر ملاک یعنی انگیزه تحقیق و پژوهش مربوط به متغیرهای پیش بین است و مدل تبیینی بر اساس نتایج تحلیل واریانس معنی دار می باشد.

جدول(۱۰): آماره های تحلیل رگرسیون چندگانه و خلاصه مدل رگرسیونی برآش شده

ضریب هبستگی چندگانه	ضریب تعیین	ضریب تعیین تصحیح شده	خطای معیار	دوربین واتسون
۰/۳۹۶	۰/۱۵۷	۰/۱۵۲	۳/۵۰۰	۱/۷۲

جدول(۱۱): تحلیل واریانس رگرسیون چند متغیره

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	sig
اثر رگرسیونی	۷۸۰/۲۱۴	۲	۳۹۰/۱۰۷	۳۱/۸۴۴	۰/۰۰۰
باقیمانده	۴۲۰/۱۸۸۱	۳۴۳	۱۲/۲۵۰	-	
جمع کل	۴۹۸۲/۰۹۵	۳۴۵			

جدول(۱۲): آماره های متغیر وارد در مدل برآش رگرسیونی انگیزه تحقیق و پژوهش

نام متغیر	B	Std.B	Beta	T	sig
عرض از مبدأ	۱۴/۸۸۰	۱/۴۳۴	-	۱۰/۳۷۵	۰/۰۰۰
انگیزه بیرونی	۰/۲۰۳	۰/۰۳۱	۰/۳۴۸	۶/۶۱۹	۰/۰۰۰
عوامل بازدارنده	-۰/۰۷	۰/۳۹	-۰/۱۰۵	-۲/۰۰۶	۰/۰۴۶

انگیزه تحقیق و پژوهش = $(14/880) + \text{انگیزه بیرونی} (0/348) + \text{عوامل بازدارنده} (0/105) - \text{با}$ اینکه دیگر متغیرها در مدل حضور ندارند ولی این بدین معنی نیست که آنها پیش بینی کننده خوبی نیستند، بلکه تنها به این معنی است که بقیه متغیرها به طور معنی دار در مدل نقش ندارند. از میان

متغیرهایی که در مدل باقی مانده اند. متغیر «انگیزه بیرونی» بیشترین تاثیر را در پیش بینی میزان انگیزه تحقیق و پژوهش دارا می باشد.

بحث و نتیجه گیری:

وقتی بحث انگیزه و گرایش به پژوهش به میان می آید، یکی از موضوعات مهم مراکز علمی و دانشگاهی که توسعه علمی و پژوهشی کشورمان هست، مطرح می گردد. ساختار نظام دانشگاهی جهت تولید علم و انجام پژوهش‌های علمی طراحی شده است. الف) در ارتباط با عوامل مشوق همکاری علمی که شامل دو بعد عوامل مشوق محیطی و عوامل مشوق فردی می باشد. در بعد عوامل مشوق محیطی مدیران، سیاست گذاران و برنامه ریزان امور پژوهشی دانشگاه فرهنگیان باید زمینه تعامل پژوهشگران با ارائه اطلاعات کافی در منابع علمی موجود در دانشگاه درباره کار و تخصص افراد فراهم نمایند. بودجه و امکانات مورد نیاز همکاریهای علمی را تأمین کنند. مشوقهای مادی و معنوی دانشگاه مطابق انتظارات پژوهشگران ارائه کنند. در بعد عوامل مشوق فردی؛ ترغیب و تشویق اعضای هیات علمی، دانشجویان و پژوهشگران به انجام فعالیت‌های علمی و پژوهشی و حمایت همه‌جانبه از همه فعالان پژوهشی، اعزام اعضاء هیات علمی و دانشجویان و پژوهشگران به کنگره‌های معتبر و... باید مد نظر مدیران، سیاست گذاران و برنامه ریزان امور پژوهشی دانشگاه فرهنگیان بوده باشد. نتایج تحقیق متین (۱۳۷۹) در مطالعه وضعیت نهادهای پژوهشی ایران، کمبود تجهیزات و منابع، مشکل نیروی انسانی، کمبود بودجه پژوهش، عدم وجود ابزار پیشرفته و... را از جمله مشکلات اساسی نهادهای پژوهشی معرفی می کند. نتایج حاصل با نتایج تحقیقات جوادیان (۱۳۸۱)، سواری و تقی‌پور (۱۳۸۲)، کیانپور و همکاران (۱۳۸۴)، فضل‌الهی (۱۳۸۸)، ساکس همکاران (۲۰۰۲)، تین (۲۰۰۷) مطابقت دارد.

ب) در ارتباط با عوامل بازدارنده همکاری علمی (عوامل بازدارنده محیطی، عوامل بازدارنده فردی و عوامل بازدارنده فرایندی - ساختاری) مدیران، سیاست گذاران و برنامه ریزان امور پژوهشی دانشگاه فرهنگیان باید به رفع این موانع از طریق انجام اصلاحات در رویکردهای سازمانی و مدیریت و سیاست گذاری پژوهشی، اجرای برنامه‌های توانمندسازی و تقویت بنیه‌های حرفه‌ای استادی در زمینه پژوهش و فراهم کردن شرایط و منابع مناسب مالی، مادی و علمی برای انجام فعالیت‌های پژوهشی توسط استادی، ایجاد پست معاونت پژوهشی و زیرمجموعه آن در واحدهای دانشگاه فرهنگیان، توجه و اهتمام جدی به تدوین بودجه سالانه پژوهش، گسترش ایده‌ها و طرح‌های تحقیقاتی کاربردی و حمایت از نخبگان و پژوهشگران و... اقدام نمایند. نتایج تحقیق کریمیان، صباغیان و صالح پور (۱۳۹۰)، اسدی و همکاران (۱۳۹۱) و لو، کلاسان و باکان (۲۰۱۰) با نتایج حاصل مطابقت دارد.

پ) در ارتباط با انگیزه بیرونی(که شامل: سرمایه فرهنگی و خانوادگی، امکانات آموزشی و پژوهشی دانشگاه، میزان تعاملات اجتماعی و توجه و حمایت‌های مسئولان) مدیران، سیاست گذاران و برنامه ریزان امور پژوهشی دانشگاه فرهنگیان باید به رفع این موانع از طریق بهبود عملکرد پژوهشی اساتید در علوم انسانی از طرفی نیازمند انجام اصلاحات در ساختار سازمانی، مدیریت مالی و اداری، سیاست گذاری و تدوین استراتژی پژوهشی ، توانمندسازی و تقویت بنیه های سرمایه فرهنگی و خانوادگی، امکانات آموزشی و پژوهشی دانشگاه، میزان تعاملات اجتماعی و توجه و حمایت‌های مسئولان اقدام نمایند. در این زمینه نتایج تحقیقات دهقانی و همکاران(۱۳۹۰) اسدی و همکاران(۱۳۹۱)، ساکس و همکاران(۲۰۰۲) و تین(۲۰۰۷) با نتایج حاصل مطابقت دارد.

ت) در ارتباط با انگیزه درونی(که شامل: مسندهای گذاری، اطلاعات و دانش پیشین و موفقیت و شکست در گذشته) مدیران، سیاست گذاران و برنامه ریزان امور پژوهشی دانشگاه فرهنگیان باید به رفع این موانع از طریق ترویج و اطلاع رسانی آیین‌نامه های پژوهشی، ارتقای توانمندی مورد نیاز اعضای هیات علمی و دانشجویان جهت استفاده از دوره‌های علمی-پژوهشی، استفاده از توانمندی های موجود واحدهای دانشگاه فرهنگیان در کل کشور و رایزن‌های فرهنگی اقدام نمایند. در این زمینه نتایج تحقیقات فضل‌الهی(۱۳۹۱)، کریمیان، صباغیان و صالح پور(۱۳۹۰)، سوماتیپالا(۲۰۰۴) و مهتاب و همکاران(۲۰۱۲) با نتایج حاصل مطابقت دارد.

ث) در ارتباط با احساس خودتوانمندی مدیران، سیاست گذاران و برنامه ریزان امور پژوهشی دانشگاه فرهنگیان باید به رفع این موانع از طریق سیاست‌های حمایتی، توانمندسازی علمی-پژوهشی و استفاده از ظرفیت‌های دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان با تشکیل کارگاه‌های تخصصی و انجمن‌های علمی اقدام نمایند. در این زمینه نتایج تحقیقات ناعمی و رخشانی(۱۳۹۱)، سوماتیپالا(۲۰۰۴)، تین(۲۰۰۷)، لو، کلاسان و باکان (۲۰۱۰) کاین و همکاران (۲۰۱۳) با نتایج حاصل مطابقت دارد.

طبق نظر هیدی(۲۰۰۶)؛ از منظر تاثیرات مثبت، خودتوانمندی رشدیافته به طور علیٰ با علاقهٔ رشدیافته درونی ارتباط دارد. تا حال حاضر، تئوری انگیزشی که بر یک چارچوب شناختی مبتنی بوده است، ارزش کار است که انگیزهٔ دانشجویان و اساتید را بعنوان نتیجهٔ حاصل باورها و انتظارات آنها در خصوص چگونگی مطلوبیت یک فعالیت توصیف می‌نماید. می‌توان نتیجهٔ گرفت که هر چقدر میزان احساس خودتوانمندی در دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان بیشتر شود و انگیزه و گرایش به پژوهش در آنها بیشتر می‌شود و بر عکس.

منابع:

- امیری، محمد رضا (۱۳۸۳). همکاری در تألیف: شیوه‌ها و مزایای آن، کتاب ماه: کلیات، ص ۳۲ - ۳۵.
- جوادیان، یحیی (۱۳۸۱). «نگرش دانشجویان پزشکی در مورد اهمیت پژوهش». مجله دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین. شماره ۲۲.
- خیرخواه، ناصر (۱۳۹۴). بررسی عوامل موثر بر انگیزه پژوهشی اعضای هیات علمی دانشگاه‌های دولتی شهر تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی. دانشگاه آزاد اسلامی. واحد رودهن.
- رضائیان، علی (۱۳۸۵). مبانی سازمان و مدیریت. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها. سمت. چاپ هشتم.
- زینالو، علی اکبر (۱۳۸۳). چشم انداز پژوهش در دانشگاه علوم پزشکی تهران: دیدگاهها و نظرات. مجله آموزش در علوم پزشکی. شماره ۷. سال ۱۳۸۳. دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. صص ۶۸-۶۹.
- سرشتی، منیژه و افسانه کاظمیان و فاطمه دریس (۱۳۸۹). «موانع انجام تحقیقات از دیدگاه اساتید و کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد». راهبردهای آموزش. شماره ۸.
- سواری، کریم و منوچهر تقی‌پور (۱۳۸۲). «بررسی موافع پژوهش در دانشگاه پیام نور از دیدگاه اعضاء هیئت علمی منطقه هفت». اولین همایش ملی توسعه دانشگاه مجازی. دانشگاه پیام نور کاشان.
- عرب مختاری، روح‌الله (۱۳۸۶). «شناسایی موافع و مشکلات پژوهش در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه‌های دولتی کشور از دیدگاه دانشجویان تحصیلات تکمیلی». پایان نامه کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی. دانشکده تربیت بدنی دانشگاه تهران.
- عشقی نیا، ملیحه (۱۳۸۶). ضرورت تحقیق و پژوهش در کلاس و مدرسه. سایت پژوهشکده تعلیم و تربیت سازمان آموزش و پرورش استان گلستان.
- فضل‌الهی، سیف‌الله (۱۳۸۸). «شناسایی والویت بنده موافع تولید علم از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های استان قم». فصلنامه معرفت. شماره ۱۴۱. ص ۱۴۲-۱۲۷.
- فضل‌الهی، سیف‌الله (۱۳۹۱). عوامل بازدارنده مؤثر بر پژوهش‌های دانشجویی. فصلنامه اسلام و پژوهش‌های تربیتی، سال چهارم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۱، صفحه ۱۶۵-۱۸۴.
- کریمیان، زهرا، صباحیان، زهرا و صالح پور، بهرام (۱۳۹۰). بررسی موافع و چالش‌های تولید علم در دانشگاه‌های علوم پزشکی. دوفصلنامه انجمن آموزش عالی ایران. سال سوم. شماره ۴ بهار و تابستان ۱۳۹۰.

کیانپور، مریم؛ بهمن زیاری، پروانه؛ آرتی، سارا و ناجی، همايون(۱۳۸۴). بررسی موائع پژوهش در نظام علوم پزشکی از دیدگاه، مسئلان، اعضای هیأت علمی و کارشناسان. نشریه پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. شماره ۵۹ . صص(۶-۱۴).

لطف آبادی، حسین(۱۳۸۹). رواشناسی یادگیری. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).

معاونت آموزشی و پژوهشی اساسنامه دانشگاه فرهنگیان(۱۳۹۱). کتابچه اساسنامه دانشگاه فرهنگیان، اردیبهشت ماه ۱۳۹۱. چاپ دانشگاه فرهنگیان.

ناعمی، حسن و رخشانی، محمد حسن(۱۳۹۱). بررسی عوامل مؤثر بر گرایش دانشجویان به انجام پژوهش در دانشگاه علوم پزشکی سبزوار.سایت مدیا ساب، قابل دسترسی(research.medsab.ac.ir).

Reference

- Adamsen. L. Larsen. K. Bjerregaard. L. Madsen. JK. (2003). Danish research-active clinical nurses overcome barriers in research utilization. *Scand J Caring (Sci)*, No. 17, pp. 57-65.
- Hart, Richard L. (2000). Co-authorship in the academic library literature: survey of attitudes and behaviors. *Journal of Academic Librarianship*, 26 (5), 339-345.
- Hemmings, B, & Kay, R. (2010). Research self-efficacy, publication Kanter, S. B. (2006). *Embodying Research: A Study of Student Engagement in Research Writing*. Doctoral thesis, School of Graduate Studies and Research, Indiana University of Pennsylvania, Pennsylvania.
- Hidi, Suzanne. (2006). Interest, reading and learning: Theoretical and practical considerations. *Educational Psychology Review*, 13,191–210.
- Lev, E. L., Kolassab, J., aa kkan L L 22010 uuuulty mnntoss' nnd studnnts' peeeeptions o students' ssscccch self-efficacy. *Nurse Education Today*, 30 (2), 169–174.
- Mehtap Tan, Zümrüt Akgün Sahin, Funda Kardas Özdemir. (2011). Barriers of research utilization from the perspective of nurses in Eastern Turkey. *Nursing Outlook*, Volume 60, Issue 1, January–February 2012, Pages 44 50, ISSN 0029-6554, <http://dx.doi.org/10.1016/j.outlook.2011.07.002>.
- Melin, Goran. (2000). Pragmatism and self-organization research collaboration on the individual level. *Research Policy*, 29, 31-40.
- Sax, LG, Hagedorn. LC, Arredondo. M, Dicrisi, FA. (2002). Faculty research productivity: exploring the role of gender and family related factors. *Research in Higher Education*, August 2002, Vol.43, Issue 4, pp. 423-446.
- Steinmayr, Ricarda & Birgit Spinath. (2009). The importance of motivation as a predictor of school achievement. University of Heidelberg, Department of Psychology, Huuptstaaß 47-51, D-69117 Heidelberg, Germany.
- Sumathipala, A., Siribaddana, S., Patel, V. (2004). Underrepresentation of developing countries in research literature: Ethical issues arising from a survey of five leading medical journal. *BMC Medical Ethics*, Vol. 5, Issue 5, 6 page.
- Tien, F, F. (2007). Faculty research behavior and career incentive: The case of Taiwan. *International Journal of Educational Development, SSCI listed journals*, pp 4-17.

Factors affecting research motivation among students and professors in Farhangian University¹

Adib Youssef ^۲

Bijan Zare ^۳

Isa Abedini ^{*۴}

Abstract

The purpose of this study is Factors affecting motivation research among students and professors in Farhangian University. The research method is descriptive. The population was 3212 people. The sample was 346 male students and professors chosen randomly from Farhangian University in East Azarbaijan, West Azarbaijan and Ardebil, based on their contribution in sample. Measuring devices are based on resecch's questionnai and its content validity was measured by Cronbach's alpha that is equal to 0.836. Spss software was used for data analysis. The results show that there is a significant and direct relationship between encouraging factors in scientific cooperation, extrinsic motivation, intrinsic motivation and the sense of self-empowerment and research motivation among students and professors in Farhangian University. There is a direct and significant relationship between discouraging factors in scientific cooperation and research motivation among students and professors in Farhangian University. It can be concluded that whenever the level of scientific cooperation, extrinsic motivation, intrinsic motivation, and the sense of self-empowerment increases, research motivation also will increase among students and professors and vice versa. Whenever the level of discouraging factors in scientific cooperation rises, the research motivation will increase among educators, students and professors, and vice versa.

Key words: Encouraging scientific cooperation, discouraging factors, Extrinsic Motivation, Intrinsic Motivation, the Sense of Self-Empowerment and research motivation

¹ Investigating Factors Affecting the Motivation of Research and Research Among Faculty Members and Students at Farhangian University

² Associate Professor and Faculty Member of Tabriz University (Project Supervisor)

³ Associate Professor, Department of Sociology, University of Kharazmi, Tehran.

⁴ Isa Abedini, Ph.D. student of social sciences (cultural policy of Kharazmi University of Tehran, Tehran, Iran).

Email: esaabedini@gmail.com